2019OGV11

Verslag van de commissie Omgevingsvisie van 16 oktober 2019

Voorzitter:
mw. T. Koelewijn

Aanwezig:
ir. H.P. van Essen (gedeputeerde), mw. W.A. de Boer-Leijsma (PvdA), mw. E.J. Broere (PVV), mw. H. Chidi (D66), mw. F. Demir (DENK), F. Hazeleger (SGP), C. de Heer (ChristenUnie), mw. M. de Jong (GroenLinks), dr. A.R.S. Karatas (GroenLinks), mw. H. M. Lejeune-Koster (PvdA), mw. O. de Man (VVD), mw. H.J. Rikkoert MSc (ChristenUnie), mw. mr. S.F. van Ulzen (VVD), W.J.A. Weyers (PVV) en C. Westerlaken (CDA)

Van ambtelijke zijde aanwezig:
dr. R. Poort (griffier), M.J. Strijbos-Vermeulen (verslag)

---

1. OPENING EN ALGEMEEN
1.1 Opening
De voorzitter, mevrouw Koelewijn, opent de vergadering met een woord van welkom.
De voorzitter memoreert dat de commissie BEM deze avond tegelijk vergadert met de commissie Omgevingsvisie.

De voorzitter wijst erop dat zowel het formele deel van de vergadering als het gedeelte met werksessies zal plaatsvinden in de Commissiekamer. Er moet nog een goede benaming gevonden worden voor het tweede deel van de vergadering. Het is geen formeel deel, maar het is van wezenlijk belang voor het proces van de totstandkoming van de Omgevingsvisie. Suggesties zijn welkom.
De nadruk qua tijd ligt op het informatieve deel, het werkgedeelte. De commissieleden gaan in gesprek over drie onderwerpen:

- ruimte maken voor nieuwe energie,
- nieuwe systematiek verstedelijking - accent op werken,
- voortgang participatie Omgevingsvisie en -verordening.

De commissieleden hebben een memo ontvangen van de gedeputeerde. Het voorstel is om dit te betrekken bij de behandeling van het laatste onderwerp.
In de voorzittersmail stond als onderwerp abusievelijk vermeld ‘stand van zaken opstellen visie en verordening’. De voorzitter biedt hiervoor haar excuses aan.
Er wordt in de vergadering geen gebruik gemaakt van de spreektijdenregeling.

Mevrouw De Man vraagt waar zij de memo had kunnen vinden. Hij maakt geen onderdeel uit van de stukken en zij zou het op prijs gesteld hebben als hij eraan toegevoegd was geweest.

De voorzitter zegt toe dat dit punt meegenomen zal worden. Hij is wel meegestuurd met de mail.

Mevrouw Lejeune meldt dat zij het verslag van de vorige vergadering nergens kon vinden. In de stukken stond dat het verslag zou volgen.

De voorzitter schorst de vergadering om met de griffie na te gaan wat hier fout gelopen is.
De voorzitter maakt haar excuses. Het verslag is niet gekoppeld aan de agenda. Het agendapunt wordt verschoven naar de volgende keer.

De voorzitter zegt toe dat hier scherper naar gekeken zal worden bij een volgende vergadering.

1.2 Vaststelling agenda
De heer Hazeleger vraagt of gesproken zal worden over de zienswijze van de provincie Utrecht op het ontwerp van de NOVI of dat de zienswijze alleen ter informatie is bijgevoegd.
De voorzitter licht toe dat er een rondvraag is over de zienswijze. Hij is niet meer op te waarderen.

De agenda wordt met inbegrip van de wijziging vastgesteld.

1.3 Mededelingen
- Gedeputeerde Van Essen benadrukt dat na het formele deel van de vergadering er een uitgebreid informeel deel komt. Dat deel geeft de commissieleden de gelegenheid om in een heel vroeg stadium over onderwerpen mee te denken, het gesprek erover aan te gaan en de gedeputeerden en ambtenaren vroegtijdig te voeden in het proces, nog voor het concept er is. In de vorige vergadering is het onderwerp systematiek verstedelijking, wonen - rode contouren besproken. Deze avond worden drie andere onderwerpen besproken, in de volgende vergadering komt waarschijnlijk ook een onderwerp aan de orde. Hij adviseert de commissieleden om fractieleden die zich bezighouden met die onderwerpen uit te nodigen voor die vergadering. Dit is het moment om met elkaar in gesprek te gaan over de tekst van de Omgevingsvisie.

Mevrouw De Man benadrukt dat zij de verstuurde memo nog niet heeft gevonden. Hij is niet opgenomen bij de stukken voor de vergadering, behorende bij de agenda. Het is een openbare vergadering waarbij belangstellenden kunnen aanschuiven maar de memo staat ook niet op de website. Zij vindt dat niet een nette gang van zaken met het oog op de impact die deze onderwerpen hebben op de provincie en vraagt om een schorsing. Als zij de memo niet heeft, kan zij hier niet over meepraten in de vergadering.

Mevrouw De Jong laat weten dat de memo op donderdag 10 oktober aan de Statenleden is meegestuurd met de voorzittersmail.

De voorzitter schorst de vergadering om de griffie de gelegenheid te geven de memo nogmaals te versturen.
De voorzitter bevestigt dat de memo op donderdag 10 oktober aan de Statenleden is meegestuurd met de voorzittersmail. De memo staat benoemd in de voorzittersagenda.

Mevrouw Lejeune sluit zich aan bij de opmerking van mevrouw De Man. De agenda is openbaar maar hierin is niets van de memo terug te vinden, op de agenda staat eigenlijk geen inhoudelijk punt. Zij vermoedt dat een meerderheid van de leden de memo niet gelezen heeft.

Gedeputeerde Van Essen wijst erop dat de avond een kort formeel deel heeft, met een Statenbrief over de zienswijze ter informatie. De Statenbrief over de zienswijze op de NOVI had opgewaardeerd kunnen worden, dat is niet gebeurd. Daarom is dat deel van de agenda vrij kort.
Het informele, informatieve deel is georganiseerd om de dialoog aan te gaan. De memo is verstuurd met het oog op het onderdeel participatie met betrekking tot de Omgevingsvisie. Er zijn twee andere onderdelen, werken en energie. Daarover zijn vooraf geen stukken verspreid. Dit is bij de vorige vergadering ook niet gedaan. Er zal een presentatie worden gegeven over de stand van zaken bij die onderwerpen, de meest actuele informatie, om vervolgens samen het gesprek aan te gaan.

De voorzitter brengt naar voren dat het onderdeel in de volgende vergadering besproken kan worden. De informatie is tijdig gestuurd aan de commissieleden maar is niet gekoppeld aan de agenda. Dat is een omissie en de voorzitter heeft daarvoor haar excuses aangeboden. De voorzitter vraagt of de fracties de bespreking van de participatie willen uitstellen naar de volgende vergadering.

Mevrouw De Man deelt mee dat inmiddels duidelijk is dat slechts één commissielid dit heeft voorbereid. De gedeputeerde hoort graag een reactie van de commissieleden en de leden leveren graag een bijdrage, maar dit is door omstandigheden niet voorbereid. Zij bedankt de voorzitter voor de gemaakte excuses. Wellicht hebben de leden de memo over het hoofd gezien. Het zou echter jammer zijn als er niet een inhoudelijke discussie gevoerd kan kunnen worden. Zij benadrukt nogmaals het belang van dit document voor de Staten en wacht af wat de meerderheid besluit.

Mevrouw Chidi sluit zich aan bij mevrouw De Man. Het is beter en efficiënter om dit onderwerp voor de volgende keer goed voor te bereiden en te bespreken, tenzij er een termijn overschreden gaat worden of een beslissing genomen moet worden.

Gedeputeerde Van Essen meent dat het niet problematisch is om de bespreking uit te stellen. De memo is opgesteld naar aanleiding van een toezegging in de vorige vergadering om inzicht te verschaffen in het participatieproces. Dit is beschreven in de memo. Als de commissie er de voorkeur aan geeft om dit de volgende vergadering te bespreken, dan lijkt dat geen probleem.

De heer Weyers wijst erop dat in het Stateninformatiesysteem staat dat er tot maximaal 20.15 uur voor wordt uitgetrokken. In de voorzittersmail van 10 oktober staat ergens 21.30 uur, deze tijd kan hij niet terugvinden in de agenda.
De voorzitter wijst erop dat de vergadering uit een formeel deel en een informatief deel bestaat. De memo is onderdeel van het informele deel.
De heer Weyers leest dit niet in de agenda.
Volgens de voorzitter is dit juist. In de agenda staat wel vermeld dat er een informatieve bijeenkomst zal zijn. Zij verzoekt de commissieleden om in het vervolg een en ander rustig te lezen.

Mevrouw Broere gaat ervan uit dat in de app alles te lezen is.

De heer De Heer heeft de voorzittersmail niet goed gelezen. Hij is er voorstander van om de presentatie te beluisteren en te kijken wat deze avond gedaan kan worden. Als het onderwerp onvoldoende tot zijn recht komt, zou het een volgende keer weer besproken moeten worden.

Bij de heer Hazeleger ontstond er vaker verwarring rond vergaderingen van de Omgevingsvisie. Alles gaat wat meer informeel dan bij andere commissies. Het zou goed zijn om dit vanaf nu beter te structureren en om zoveel mogelijk formeel in de commissie te doen. Dat heeft een status. Als het nodig is, kan het informeel. In de app zou een aparte infosessie moeten worden aangemaakt, zodat voor iedereen duidelijk is wat er gaat gebeuren, hoe lang het duurt, wat formeel en wat informeel is. Een informele praatsessie over een memo vindt spreker minder interessant. Hij is er voorstander van om er formeel over te spreken, om het tevoren te lezen en er een terugkoppeling over te geven.
De voorzitter memoreert dat zij in haar inleiding al had aangegeven dat men zoekende is. Zij dankt de vorige spreker voor de suggestie.

Mevrouw De Jong heeft de memo gelezen, het lijkt haar geen probleem als die niet behandeld wordt. Op 14 oktober was er een bijeenkomst voor belanghebbenden die goed bezocht is. Zij wil deze bijeenkomsten bij de commissieleden onder de aandacht brengen. Op 29 oktober is er weer een, nu voor de raadsleden. Dat zijn allemaal momenten die in de memo staan.

De voorzitter stelt voor om de gedeputeerde de gelegenheid te geven om een toelichting te geven. Mochten er naar aanleiding daarvan nog vragen zijn, dan wordt hiervoor ruimte gemaakt in de volgende commissievergadering.
De commissieleden gaan hiermee akkoord.

- Gedeputeerde Van Essen wijst erop dat deze avond de verstedelijkingssystematiek voor werken op de agenda staat. Een maand geleden hebben GS in een informele sessie hun gedachten bij de methodiek voor wonen gepresenteerd, als uitvloeisel van een aangenomen motie waarin GS werd verzocht om als bouwsteen voor de Omgevingsvisie en –verordening de methodiek nader uit te werken. Daarover is toen gesproken. De gedeputeerde heeft daaruit meegenomen dat de commissieleden behoefte hebben om hier nadere input op te geven.
  Het gesprek is ook gevoerd met alle gemeenten in een aantal regiodialogen. De eerste reacties waren voor een groot deel positief. Het roept echter ook vragen op. De gemeenten hadden de behoefte om daar verder input op te geven. De gedeputeerde stelt voor dat de commissie GS de gelegenheid geeft om met de gemeenten begin of half november een extra gesprek hierover te voeren. Het punt kan op bijvoorbeeld 13 november nogmaals geagendeerd worden in de commissie Omgevingsvisie. De commissieleden kunnen dan weer hun mening erover geven, wat kan worden meegenomen in het Statenvoorstel. Dit betekent dat het Statenvoorstel niet op 27 november in de commissie aan de orde komt, maar dat de commissieleden het een maand later zullen ontvangen. Het zal besproken worden in de commissievergadering van januari.
  Dit heeft geen nadelige effecten op de planning van de Omgevingsvisie. Het stelt GS wel in staat om het gesprek met de gemeenten en met de commissieleden zorgvuldiger te voeren.

Mevrouw De Man vindt het prettig dit te horen en bedankt de gedeputeerde.

De heer Hazeleger steunt het voorstel van de gedeputeerde van harte. Hij vindt dit goede houding: contact zoeken met gemeenten en hier uitgebreid de tijd voor nemen.

1.4 Rondvraag
De voorzitter merkt op dat de leden de zienswijze van de provincie op de ontwerp Nationale Omgevingsvisie (NOVI) hebben ontvangen. Het stuk stond als document ook bij agendapunt 2.1. Het is niet opgewaardeerd, maar de ChristenUnie zou graag het woord hierover voeren.
De voorzitter geeft de volgende samenvatting. De zienswijze is ingebracht tijdens de formele ter inzagelegging van de ontwerp NOVI van 20 augustus tot 30 september. Gedurende deze periode konden inwoners, organisaties en medeoverheden zienswijzen indienen op de ontwerp NOVI en het planMER. Er zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd, onder ander bij de provincie. Een aantal mensen hebben daar gebruik van gemaakt. De ingediende zienswijzen dragen bij aan de definitieve versie van de NOVI die de minister eind 2019 wil publiceren.

Mevrouw Rikkoert constateert dat ook haar rondvraag niet gekoppeld is aan de agenda.
Zojuist werd gevraagd of de zienswijze nog opgewaardeerd kon worden. Haar fractie heeft erover nagedacht of zij dit punt wilde opwaarderen, want het is een belangrijk stuk. Na lezing bleek dat de zienswijze inmiddels is verstuurd naar het Rijk, de sluitingsdatum was 29 september. Het heeft dus niet veel zin om dit te bespreken want er kan niets meer aan worden toegevoegd. Zij vraagt de andere fracties in hoeverre de Staten het wenselijk vinden om op de hoogte te zijn van dit soort documenten voor verzending in plaats van op de hoogte te worden gesteld als het al verzonden is.

Door drukte is mevrouw Chidi vergeten om het stuk op te waarderen. Zij had dit graag gedaan, want zij had willen vragen of de Staten gekend zijn in de opstelling van de zienswijze. Het is een belangrijk proces. Zij heeft zelf niet een concept voorbij zien komen. Nu is men te laat. Dit is verbazingwekkend. Zij heeft geen klachten over de inhoud. De vier kenmerken zijn volgens haar de goede punten. Zij had daar als Statenlid echter eerder bij betrokken willen worden.

De heer Karatas wijst op de complexiteit van het onderwerp. Spreker probeert om collega’s mee te nemen naar de verschillende bijeenkomsten, zoals de gedeputeerde adviseerde. Het raakt veel andere terreinen. Uiteraard had zijn fractie ideeën over hoe de voorgestelde punten nog beter

gemaakt zouden kunnen worden, maar dit heeft formeel geen kracht meer. Het inhoudelijke gesprek zet hij graag voort. Wellicht kan er iets gedaan worden om er verandering in te brengen.
Spreker woonde zojuist de bijeenkomst bij over het programmaplan Energie. Dit gaat heel bepalend worden als ruimtevrager. Het zijn allemaal puzzelstukjes die bij elkaar komen in de Omgevingsvisie.

Desgevraagd door mevrouw Rikkoert laat mevrouw Lejeune weten dat het volgens haar beter was geweest als de Statenleden vooraf op de hoogte waren geweest. Een discussie had dan zin gehad. Zij heeft geen behoefte aan een discussie over een reeds opgestelde en al verzonden zienswijze.
Mevrouw Chidi had de zienswijze kunnen opwaarderen, maar dan was zij toch te laat geweest.
Mevrouw Chidi had de zienswijze in de commissie van september willen bespreken.

De heer Weyers vindt het vreemd dat, als de provincie Utrecht haar speerpunten bij de Nationale Omgevingsvisie indient bij het Rijk, PS daar niet iets van kunnen vinden en het achteraf horen. Hij vraagt wat dan nog besproken moet worden. PS worden achteraf op de hoogte gesteld.

De heer Hazeleger sluit zich aan bij de heer Weyers. Dit is niet zoals het moet. De concept zienswijze had in de vergadering van september voor kunnen liggen.
Het is weliswaar mosterd na de maaltijd, maar de SGP meent dat het gedeelte over 'geef regionale energiestrategieën de ruimte' weggelaten had mogen worden. Er staan 12 pagina's in de NOVI over energie. Dit valt voor hem in de categorie 'ik deug net wat meer dan jij'.

Gedeputeerde Van Essen begrijpt de betrokkenheid van de commissieleden. In feite gaat dit over de rolverdeling tussen PS en PS. Het indienen van zienswijzen behoort in het algemeen tot de standaard werkzaamheden van GS, dit vloeit voort uit de Provinciewet, artikel 158, waarin de rolverdeling is vastgelegd. GS vinden het wel van belang om PS te informeren over zienswijzen en dat is hier gebeurd. Dit is in feite iets dat PS gemandateerd hebben.
Het gaat natuurlijk ook over de inhoud van de zienswijze. Dat doen GS uiteraard binnen de kaders die PS meegeven en in dit geval was dit met name het Koersdocument van de Omgevingsvisie.
Een van de redenen waarom dit zo geregeld is in de Provinciewet, is omdat zienswijzen vaak strakke termijnen hebben die gerespecteerd moeten worden.
De gedeputeerde begrijpt de betrokkenheid van de Staten. Dit punt heeft ook te maken met een kaderstellende rol van PS en meer uitvoerende rol van GS.

De voorzitter beluistert de behoefte om er nauwer bij betrokken te zijn. Zijzelf heeft een zeer informatieve informatiebijeenkomst over de NOVI bijgewoond.
De vraag is hoe een volgende keer PS, ondanks het gegeven mandaat, tijdig op de hoogte worden gebracht.

Mevrouw De Man meent dat dit niet met een mandaat te maken heeft, maar met goed fatsoen. Gezien het belang van het proces zou haar fractie het zeer op prijs stellen als PS een volgende keer eerder geïnformeerd werden.

De heer Karatas was ook aanwezig bij de betreffende informatiebijeenkomst. Hem viel de houding van het Rijk richting gemeenten en provincies op: gemeenten en provincies gaan over de POVI en GOVI, het Rijk gaat over de NOVI.

De heer Hazeleger vindt de reactie van de gedeputeerde heel juridisch. Het gaat over de Omgevingsvisie waar de Staten de komende jaren vaak mee te maken krijgen. Hij ligt vanaf 30 augustus ter inzage. Op 11 september was er een vergadering van de commissie Omgevingsvisie. Dat was een goed moment geweest om te peilen hoe PS stonden tegenover de zienswijze. Het gaat hem er niet om of het juridisch moet, PS hoeven niet alle zienswijzen goed te keuren, maar het gaat hier over een wezenlijk document. Het was passend geweest als de Staten hier tevoren in gekend waren.

Mevrouw Rikkoert las dat de provincie de vraag om een zienswijze in te dienen ontving op 19 augustus. Zij meent dat het aan de Staten voorgelegd had kunnen worden.
De heer Karatas zag bij de informatiebijeenkomst een ambtenaar van het ministerie van Binnenlandse Zaken met een bordje 'zienswijzen'. Hij hoorde dat er tienduizenden zienswijzen zijn binnengekomen. Hij sprak ook inwoners die een zienswijze hebben ingediend. Veel mensen waren ervan op de hoogte en hij is verbaasd dat de Staten niet op de hoogte waren.
Mevrouw Rikkoert verwijst naar de toelichting van de gedeputeerde dat het hoort bij de bevoegdheden van GS. Zij begrijpt dit. Er is alleen nog niet een Omgevingsvisie op basis waarvan de zienswijze kan worden ingediend. Zij hoort graag op basis waarvan de zienswijze wordt opgesteld.

Gedeputeerde Van Essen licht toe dat GS de zienswijze opstellen op basis van de kaders die de Staten hebben meegegeven. In dit geval is het Koersdocument een belangrijke basis geweest.
Er is gevraagd of dit niet in de vergadering van 11 september besproken had kunnen worden. GS hebben niet een uitnodiging ontvangen om te reageren. Het document ging op 20 augustus in zienswijze. De afspraak is dat GS documenten voor de commissievergaderingen drie weken tevoren sturen naar de Staten. Dat betekent dat het stuk ongeveer 20 augustus al naar de Staten gestuurd had moeten worden en het niet in het college besproken had kunnen worden. De gedeputeerde illustreert hiermee dat het qua tijdslijnen niet mogelijk was om het voorstel voor de zienswijze aan de commissie voor te leggen. De gedeputeerde had er een mededeling over kunnen doen of men had er in een informele sessie over van gedachten kunnen wisselen. Dat had een alternatief kunnen zijn. Dit is niet overwogen.
Het is inderdaad een zienswijze op een onderwerp dat iedereen aangaat. Sommige leden geven aan dat wat erin staat in lijn is met de kaders die de Staten hebben meegegeven.
De gedeputeerde zegt toe dat hij, op het moment dat zich een zienswijze op een degelijk onderwerp aandient, na zal gaan of het verstandig is om te kijken of de Staten er eerder bij betrokken kunnen worden. Hij hoopt duidelijk gemaakt te hebben dat de tijdslijnen dit lastig maken. Een zienswijze moet worden voorbereid, moet met de gedeputeerde in het college worden besproken en moet naar de Staten worden gestuurd. Dit beslaat al snel anderhalf tot twee maanden. Dat is een te lange periode. De Staten zouden er op een informele manier bij betrokken kunnen worden, maar commissieleden geven ook aan hier bedenkingen bij te hebben als het andere onderwerpen betreft.

Mevrouw Broere heeft een dergelijk amateuristisch gebeuren in acht jaar tijd niet meegemaakt. Zij gaat ervan uit dat het van nu af aan professioneel wordt aangepakt en dat zaken gaan zoals ze in andere commissies gebeuren.

De heer Weyers stelt dat er veertien prioriteiten staan aangegeven op een kaart. Hij begrijpt dat hij dit tevoren niet had kunnen weten en dat GS de zienswijze indient. Anderhalve week geleden had men anderhalf uur de tijd om te spreken over of de Vuelta subsidie krijgt. Wanneer GS als prioriteit aangeven in het 'Rijksterritoriale plan', de NOVI, de grootschalige ontwikkellocaties en het bereikbaarheidsprogramma en dat in een mededeling zetten omdat er geen tijd was om het de PS voor te leggen, dan is dat niet goed. Het is een belangrijk onderdeel van het werk van PS.

De voorzitter wijst erop dat de zienswijze op de agenda stond. Er is ruimte geweest om hem op te waarderen. Het punt wordt als een rondvraag besproken. Het is tijdig genoeg gedeeld met de Staten.

De heer Hazeleger meent dat er weer formeel wordt gereageerd. Hij vindt de tijdslijnen een gelegenheidsargument. Een voorbeeld: op 8 oktober kwam er een mail dat op 9 oktober de belangrijke beleidsregels rond stikstof geagendeerd zouden worden. Dat kon een dag tevoren.
De zienswijze bestaat uit 5 punten, die hadden op hoofdlijnen op 11 september gedeeld kunnen worden met PS. De leden hadden eventuele aanvullingen naar voren kunnen brengen. Hij begrijpt

dat dit formeel lastig was, maar het is een belangrijk onderwerp. GS hadden kunnen aangegeven dat er helaas maar weinig tijd was. Een volgende keer zou hij het graag op die manier zien gebeuren.

Volgens gedeputeerde Van Essen moeten de leden twee dingen beseffen. Dit is niet uniek voor de commissie Omgevingsvisie. Het gaat over hoe in het algemeen de afspraken liggen rond zienswijzen. Hij hoort de commissie breed aangeven dat zij een voorkeur heeft voor een andere werkwijze, dan is dit iets om aan de orde te stellen in het presidium. Hij begrijpt dat wordt gezegd dat er af en toe een uitzondering gemaakt kan worden en is bereid om binnen het college te bespreken hoe hiermee kan worden omgegaan. Tegelijkertijd moet het praktisch hanteerbaar blijven.

De heer Hazeleger begrijpt dat de Staten niet in alle zienswijzen gekend worden. Dit gaat echter over de Nationale Omgevingsvisie.

De voorzitter herinnert aan de evaluatie in december van de wijze van vergaderen en van bijvoorbeeld de termijnen. Alle Statenleden kunnen hun ervaringen inbrengen. Aan de hand daarvan wordt bekeken op welke wijze men verder gaat.
Zij memoreert haar inleiding. Binnen de commissie is de conclusie getrokken dat met name de delen formeel en informeel naar elkaar toegebracht zullen worden.

1.5 Verslag commissie Omgevingsvisie 11 september 2019
Dit agendapunt wordt verschoven naar de volgende vergadering omdat niet iedereen de gelegenheid had om zich voor te bereiden.

1.6 Termijnagenda
De voorzitter merkt op dat de Termijnagenda volledig is herzien. Het is belangrijk om hem goed door te nemen, er staan veel bijeenkomsten op vermeld waarbij het van belang is dat de commissieleden aanwezig zijn omdat er mensen van buiten bij zijn betrokken.

Mevrouw De Jong wijst erop dat op de Termijnagenda staat dat de bijeenkomst van 29 oktober voor raadsleden om 19.00 uur begint. In de *save the date* staat dat de bijeenkomst om 19.30 uur begint. Zij heeft van de griffie begrepen dat de begintijd 19.30 uur is.

De heer Karatas vraagt wat, inhoudelijk gezien, nodig is voor de bijeenkomst van 29 oktober. Het is voor hem en voor velen zoeken naar wat de bedoeling is.

De voorzitter meent dat het goed is de agenda door te nemen. Zij geeft hiervoor het woord aan de gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Essen neemt de planning rond de Omgevingsvisie en -verordening in de Termijnagenda door.

- De bijeenkomst voor inwoners en belangengroepen van 14 oktober is goed bezocht. Er werden geanimeerde gesprekken gevoerd. Meerdere commissieleden waren aanwezig.
- Op 16 oktober is de commissievergadering, de onderwerpen staan vermeld.
- Op 29 oktober is er een informatieavond voor volksvertegenwoordigers. Zij worden bijgepraat en er is gelegenheid voor een gesprek.
- Op 13 november staat een extra informatiebijeenkomst gepland waarop GS met de Staten in gesprek willen over de Omgevingsverordening. Dit is een bijzonder belangrijk onderdeel van de Omgevingsvisie. De gedeputeerde beveelt de bijeenkomst aan.
  De afspraak is zojuist gemaakt dat die avond ook het onderwerp verstedelijkingsmethodiek-wonen opnieuw besproken wordt. Dit zal waarschijnlijk om 19.30 uur beginnen.
- Op 27 november is er een reguliere commissievergadering. De bespreking van het Statenvoorstel is zojuist verschoven naar de vergadering.

- Op 15 januari staan de concept-ontwerp Omgevingsvisie en –verordening geagendeerd. Het is niet een Statenvoorstel, maar een concept waarop gereageerd kan worden. Dit werkt toe naar de ontwerp Omgevingsvisie en –verordening die eind maart of begin april geagendeerd zullen worden. Die gaan dan de zienswijze in.
- Op 9 september 2020 wordt de nota van beantwoording besproken. Dan wordt besproken wat hiermee wordt gedaan.
- Op 28 oktober 2020 worden het Statenvoorstel Omgevingsvisie en -verordening, de nota van beantwoording en de planMER geagendeerd. Dit is de commissievergadering in aanloop naar de Statenvergadering op 11 november, waarin de Omgevingsvisie en -verordening vastgesteld zouden moeten worden.

De heer Weyers vraagt zich af wat er gebeurt als hele andere zienswijzen worden vastgesteld door het Rijk dan die door de provincie is ingebracht.

Mevrouw De Man vraagt wanneer de Staten stukken hierover ontvangen.
Gedeputeerde Van Essen antwoordt dat de Staten de concept-ontwerp Omgevingsvisie en –verordening eind 2019 ontvangen. In het eerste kwartaal van 2020 is er gelegenheid om hierover in gesprek te gaan. Zo komt men tot de ontwerp Omgevingsvisie en –verordening en die zullen aan het eind van het eerste kwartaal van 2020 de zienswijze in gaan.
De voorzitter vult aan dat de Staten uiterlijk 18 december de stukken zullen ontvangen.

Zojuist is voorgesteld om nogmaals bijeen te spreken over het afwijkingslader rode contour. De punten uit de presentatie worden nader geduid. Mevrouw De Man hoort graag hoe dit eruit ziet.
Gedeputeerde Van Essen laat weten dat dit uitgewerkt wordt. Hij zegt toe dat de Staten een week voor de 13e november een stuk zullen ontvangen dat richting geeft voor het afwegingskader. Dit vormt een basis voor de bespreking.

De heer Karatas vindt de rode contour belangrijk, maar er zijn meer slimme combinaties en omgevingswaarden waaraan blijvend aandacht geschonken moet worden.
Over de informatieavond van 29 oktober krijgt hij graag meer duidelijkheid over wat het is en waar het over gaat. Statenleden krijgen zelf namelijk ook allerlei vragen. Ieder is op zoek naar helderheid.
De voorzitter laat weten dat de avond op 17 oktober wordt voorbereid. Zij zegt toe dat zaken gedeeld zullen worden met de Staten zodra er meer duidelijk is.

Mevrouw Chidi verwijst naar pagina 2 van de Termijnagenda. Onderaan staat dat de toezegging rond het inzetten van nieuwe media voor bijeenkomsten is afgedaan. Zij vraagt hoe de media zijn ingezet.
De voorzitter antwoordt dat dit punt terugkomt bij de bespreking van het derde onderwerp van het informele deel van de vergadering.

De voorzitter concludeert dat de commissieleden akkoord gaan met de Termijnagenda.

3. SLUITING
Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter dit gedeelte van de vergadering.